

ΚΕΙΜΕΝΑ ΠΟΥ ΕΓΚΡΙΘΗΚΑΝ

P9_TA(2022)0343

Η κατάσταση των Ρομά που ζουν σε καταυλισμούς στην ΕΕ

Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 5ης Οκτωβρίου 2022 σχετικά με την κατάσταση των Ρομά που ζουν σε καταυλισμούς στην ΕΕ (2022/2662(RSP))

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

- έχοντας υπόψη τη Συνθήκη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΕΕ), τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης,
- έχοντας υπόψη τον Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Χάρτη,
- έχοντας υπόψη την Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου,
- έχοντας υπόψη την Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου,
- έχοντας υπόψη το νομικό πλαίσιο του Συμβουλίου της Ευρώπης για την προστασία των μειονοτήτων, τη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, ιδίως όσον αφορά τις προδήλως μεροληπτικές πρακτικές του εκπαιδευτικού διαχωρισμού των παιδιών Ρομά, και τη νομολογία του Δικαστηρίου,
- έχοντας υπόψη την οδηγία 2000/43/ΕΚ του Συμβουλίου, της 29ης Ιουνίου 2000, περί εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισης προσώπων ασχέτως φυλετικής ή εθνοτικής τους καταγωγής¹ (οδηγία για τη φυλετική ισότητα),
- έχοντας υπόψη την οδηγία 2000/78/ΕΚ του Συμβουλίου, της 27ης Νοεμβρίου 2000, για τη διαμόρφωση γενικού πλαισίου για την ίση μεταχείριση στην απασχόληση και την εργασία²,
- έχοντας υπόψη την οδηγία 2008/98/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Νοεμβρίου 2008, για τα απόβλητα και την κατάργηση ορισμένων οδηγιών³ (οδηγία πλαίσιο για τα απόβλητα),
- έχοντας υπόψη την απόφαση-πλαίσιο 2008/913/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 28ης Νοεμβρίου 2008, για την καταπολέμηση ορισμένων μορφών και εκδηλώσεων

¹ ΕΕ L 180 της 19.7.2000, σ. 22.

² ΕΕ L 303 της 2.12.2000, σ. 16.

³ ΕΕ L 312 της 22.11.2008, σ. 3.

- ρατσισμού και ξενοφοβίας μέσω του ποινικού δικαίου¹,
- έχοντας υπόψη την Ατζέντα του 2030 των Ηνωμένων Εθνών για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη,
 - έχοντας υπόψη τον Ευρωπαϊκό Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων και την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 4ης Μαρτίου 2021, σχετικά με το σχέδιο δράσης για τον Ευρωπαϊκό Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων (COM(2021)0102),
 - έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 18ης Φεβρουαρίου 2011 σχετικά με τη στρατηγική της ΕΕ για την ένταξη των Ρομά²,
 - έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 10ης Δεκεμβρίου 2013 σχετικά με τη διάσταση του φύλου στο ευρωπαϊκό πλαίσιο εθνικών στρατηγικών ένταξης των Ρομά³,
 - έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 12ης Φεβρουαρίου 2019 σχετικά με την ανάγκη ενίσχυσης του στρατηγικού πλαισίου της ΕΕ για τις εθνικές στρατηγικές ένταξης των Ρομά, μετά το 2020, και την ενίσχυση του αγώνα κατά της αθιγγανοφοβίας⁴,
 - έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 18ης Ιουνίου 2020 σχετικά με τη στρατηγική της ΕΕ για την αναπηρία μετά το 2020⁵,
 - έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 17ης Σεπτεμβρίου 2020 με τίτλο «Η εφαρμογή των εθνικών στρατηγικών για την ένταξη των Ρομά: καταπολέμηση των αρνητικών συμπεριφορών απέναντι σε άτομα καταγωγής Ρομανί στην Ευρώπη»⁶,
 - έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 21ης Ιανουαρίου 2021 σχετικά με την πρόσβαση σε αξιοπρεπή και οικονομικά προσιτή στέγαση για όλους⁷,
 - έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 11ης Μαρτίου 2021 σχετικά με τα δικαιώματα του παιδιού ενόψει της Στρατηγικής της ΕΕ για τα δικαιώματα του παιδιού⁸,
 - έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 7ης Απριλίου 2022 σχετικά με την ενωσιακή προστασία για παιδιά και νέους που αναγκάζονται να εγκαταλείψουν την Ουκρανία λόγω του πολέμου⁹,
 - έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 4ης Δεκεμβρίου 2018, με τίτλο «Έκθεση σχετικά με την αξιολόγηση του πλαισίου της ΕΕ για εθνικές στρατηγικές ένταξης των Ρομά έως το 2020» (COM(2018)0785),
 - έχοντας υπόψη τη δεύτερη έρευνα της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις μειονότητες και τις διακρίσεις την οποία διεξήγαγε ο Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων (FRA) της ΕΕ (EU-MIDIS II),

¹ ΕΕ L 328 της 6.12.2008, σ. 55.

² ΕΕ C 199 Ε της 7.7.2012, σ. 112.

³ ΕΕ C 468 της 15.12.2016, σ. 36.

⁴ ΕΕ C 449 της 23.12.2020, σ. 2.

⁵ ΕΕ C 362 της 8.9.2021, σ. 8.

⁶ ΕΕ C 385 της 22.9.2021, σ. 104.

⁷ ΕΕ C 456 της 10.11.2021, σ. 145.

⁸ ΕΕ C 474 της 24.11.2021, σ. 146.

⁹ Κείμενα που εγκρίθηκαν, P9_TA(2022)0120.

- έχοντας υπόψη το πλαίσιο παρακολούθησης του FRA για ένα στρατηγικό πλαίσιο της ΕΕ για την ισότητα, την ένταξη και τη συμμετοχή των Ρομά,
- έχοντας υπόψη το δελτίο του FRA, της 29ης Σεπτεμβρίου 2020, με τίτλο «Coronavirus pandemic in the EU – Impact on Roma and Travellers» (Η πανδημία του κορωνοϊού στην ΕΕ – Αντίκτυπος στους Ρομά και τους ταξιδιώτες),
- έχοντας υπόψη τη δήλωση της FEANTSA (Ευρωπαϊκή Ομοσπονδία Εθνικών Οργανώσεων που εργάζονται με τους Αστεγούς), της 26ης Οκτωβρίου 2020, με τίτλο «The Housing Situation for Roma in the EU Remains Difficult» (Η στεγαστική κατάσταση των Ρομά στην ΕΕ παραμένει δύσκολη),
- έχοντας υπόψη το ενημερωτικό σημείωμα του Ευρωπαϊκού Δικτύου για την Ανιθαγένεια, της 10ης Μαρτίου 2022, με τίτλο «Stateless people and people at risk of statelessness forcibly displaced from Ukraine» (Ανιθαγενείς και άτομα που κινδυνεύουν με ανιθαγένεια και τα οποία εκτοπίστηκαν βιαίως από την Ουκρανία),
- έχοντας υπόψη το έγγραφο θέσης της Unicef, του Ιουνίου 2012, με τίτλο «The Right of Roma Children to Education» (Το δικαίωμα των παιδιών Ρομά στην εκπαίδευση),
- έχοντας υπόψη την ειδική έκθεση αριθ. 14/2016 του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου, της 28ης Ιουνίου 2016, με τίτλο «Πρωτοβουλίες πολιτικής της ΕΕ και χρηματοδοτική στήριξη για την ένταξη των Ρομά: πραγματοποιήθηκε σημαντική πρόοδος την τελευταία δεκαετία, αλλά απαιτούνται περαιτέρω επιτόπιες προσπάθειες»,
- έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 18ης Σεπτεμβρίου 2020, με τίτλο «Μια Ένωση ισότητας: σχέδιο δράσης της ΕΕ για την καταπολέμηση του ρατσισμού 2020-2025» (COM(2020)0565),
- έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 7ης Οκτωβρίου 2020, με τίτλο «Μια Ένωση ισότητας: στρατηγικό πλαίσιο της ΕΕ για την ισότητα, την ένταξη και τη συμμετοχή των Ρομά» (COM(2020)0620),
- έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 24ης Νοεμβρίου 2020, με τίτλο «Σχέδιο δράσης για την ενσωμάτωση και την ένταξη» (COM(2020)0758),
- έχοντας υπόψη τη σύσταση του Συμβουλίου, της 12ης Μαρτίου 2021, για την ισότητα, την ένταξη και τη συμμετοχή των Ρομά¹,
- έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 24ης Μαρτίου 2021, με τίτλο «Στρατηγική της ΕΕ για τα δικαιώματα του παιδιού» (COM(2021)0142),
- έχοντας υπόψη τη σύσταση (ΕΕ) 2021/1004 του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 2021, για τη θέσπιση ευρωπαϊκής εγγύησης για τα παιδιά²,
- έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 5ης Μαρτίου 2020, με τίτλο «Μια Ένωση ισότητας: στρατηγική για την ισότητα των φύλων 2020-2025» (COM(2020)0152),
- έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 3ης Μαρτίου 2021, με τίτλο

¹ ΕΕ C 93 της 19.3.2021, σ. 1.

² ΕΕ L 223 της 22.6.2021, σ. 14.

«Ένωση ισότητας: στρατηγική για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία 2021-2030» (COM(2021)0101),

- έχοντας υπόψη την πρόταση της Επιτροπής για οδηγία του Συμβουλίου για την εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης των προσώπων ανεξαρτήτως θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού (COM(2008)0426),
 - έχοντας υπόψη την οδηγία 2001/55/EK του Συμβουλίου, της 20ής Ιουλίου 2001, σχετικά με τις ελάχιστες προδιαγραφές παροχής προσωρινής προστασίας σε περίπτωση μαζικής εισροής εκτοπισθέντων και μέτρα για τη δίκαιη κατανομή των βαρών μεταξύ κρατών μελών όσον αφορά την υποδοχή και την αντιμετώπιση των συνεπειών της υποδοχής αυτών των ατόμων¹ (η οδηγία για την προσωρινή προστασία),
 - έχοντας υπόψη τις ερωτήσεις προς το Συμβούλιο και την Επιτροπή σχετικά με την κατάσταση των ατόμων Ρομά που ζουν σε καταυλισμούς στην ΕΕ (O-000022/2022 – B9-0018/2022 και O-000023/2022 – B9-0019/2022),
 - έχοντας υπόψη το άρθρο 136 παράγραφος 5 και το άρθρο 132 παράγραφος 2 του Κανονισμού του,
 - έχοντας υπόψη την πρόταση ψηφίσματος της Επιτροπής Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων,
- A. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι αξίες της ΕΕ υπερισχύουν σε μια κοινωνία που σέβεται την πολυμορφία, τον πλουραλισμό, την απαγόρευση των διακρίσεων, την ανεκτικότητα, τη δικαιοσύνη, την αλληλεγγύη και την ισότητα των φύλων· λαμβάνοντας υπόψη ότι τα κράτη μέλη έχουν ιδιαίτερη ευθύνη να εγγυώνται αυτές τις αξίες για όλους, συμπεριλαμβανομένων των Ρομά·
- B. λαμβάνοντας υπόψη ότι ο όρος «Ρομά» είναι ένας γενικός όρος που περιλαμβάνει ευρύ φάσμα διαφόρων ατόμων καταγωγής Ρομανί, όπως οι Ρομά, οι Σίντι, οι Καλέ, οι Αθίγγανοι και οι Μπογιάν/Ρουντάρι· λαμβάνοντας υπόψη ότι περιλαμβάνει επίσης ομάδες όπως οι Ασκάλι, οι Αιγύπτιοι, οι Γιενίς, οι Ντομ, οι Λομ, οι Ρομ και οι Αμπντάλ, καθώς και πλανόδιους πληθυσμούς, συμπεριλαμβανομένης της εθνοτικής ομάδας Travellers, ή πληθυσμούς που χαρακτηρίζονται με τον διοικητικό όρο «Gens du voyage», και τους πληθυσμούς που αυτοπροσδιορίζονται ως Τσιγγάνοι ή Γύφτοι, χωρίς να αρνούνται τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των συγκεκριμένων ομάδων·
- Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι Ρομά αποτελούν τη μεγαλύτερη εθνοτική μειονότητα της Ευρώπης· λαμβάνοντας υπόψη ότι ένας απaráδεκτα υψηλός αριθμός Ρομά στην Ευρώπη εξακολουθεί να ζει σε κατάσταση φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού και υπό συνθήκες επισφάλειας, επικινδυνότητας και συνωστισμού σε διαχωρισμένες αγροτικές και αστικές περιοχές· λαμβάνοντας υπόψη ότι το ζήτημα των Ρομά που ζουν σε καταυλισμούς δεν περιορίζεται σε μία χώρα και, συνεπώς, αποτελεί ευρωπαϊκό πρόβλημα και πρέπει να αντιμετωπίζεται ως τέτοιο· λαμβάνοντας υπόψη ότι ο χωρικός διαχωρισμός αποτελεί βασική αιτία της άνισης πρόσβασης στην υγειονομική περίθαλψη, στην πρόωπη παιδική μέριμνα και στην εκπαίδευση, στην απασχόληση και σε βασικές υπηρεσίες, όπως η οδική πρόσβαση, η ύδρευση, οι εγκαταστάσεις αποχέτευσης και επεξεργασίας λυμάτων, η ηλεκτρική ενέργεια και η συλλογή αποβλήτων, και ότι η αιτία και τα αποτελέσματα ενισχύονται αμοιβαία· λαμβάνοντας

¹ ΕΕ L 212 της 7.8.2001, σ. 12.

υπόψη ότι αυτό δεν έχει μόνο φυσικές και οικονομικές, αλλά και ψυχολογικές και κοινωνιολογικές συνέπειες, τόσο για τα άτομα όσο και για τις κοινότητες· λαμβάνοντας υπόψη ότι η διαγενεακή φτώχεια στους καταυλισμούς των Ρομά έχει κοινωνικοοικονομικό χαρακτήρα με σοβαρές επιπτώσεις για τη σωματική και ψυχική υγεία, την ευημερία, τις ευκαιρίες ζωής και την άσκηση των θεμελιωδών ανθρωπίνων δικαιωμάτων των Ρομά·

- Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι Ρομά αντιμετωπίζουν υψηλότερα ποσοστά χαμηλής έντασης εργασίας, εργασιακής ανασφάλειας και ανεργίας, και ότι συχνά βρίσκονται σε καταστάσεις άτυπης ή επισφαλούς απασχόλησης, γεγονός που εμποδίζει την πρόσβασή τους σε επιδόματα ανεργίας και συνταξιοδοτικά δικαιώματα· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι Ρομά στερούνται δικτύων απασχόλησης και υφίστανται διακρίσεις όσον αφορά την πρόσβαση στην απασχόληση και στον χώρο εργασίας, ενώ συγκεντρώνονται επίσης σε κοινωνικοοικονομικά μειονεκτούσες περιοχές· λαμβάνοντας υπόψη ότι τα 6 εκατομμύρια Ρομά που διαμένουν στην ΕΕ αντιπροσωπεύουν σημαντικό και αυξανόμενο μέρος του πληθυσμού της και έχουν τεράστιο δυναμικό, το οποίο θα αναπτυχθεί μόνο εάν βελτιωθεί η κατάστασή τους όσον αφορά την απασχόληση και την κοινωνική τους ένταξη·
- Ε. λαμβάνοντας υπόψη ότι, σύμφωνα με την έρευνα EU-MIDIS II, μόνο ένας στους τέσσερις Ρομά ηλικίας 16 ετών και άνω ανέφερε ως κύρια δραστηριότητά του τη μισθωτή εργασία ή την αυτοαπασχόληση, και λαμβάνοντας υπόψη ότι οι γυναίκες Ρομά ανέφεραν πολύ χαμηλότερα ποσοστά απασχόλησης από ό,τι οι άνδρες Ρομά – 16 % έναντι 34 %· λαμβάνοντας υπόψη ότι η κατάσταση των νέων ήταν ιδιαίτερα ανησυχητική, καθώς, κατά μέσο όρο, το ποσοστό των Ρομά ΕΑΕΚ (εκτός εκπαίδευσης, απασχόλησης ή κατάρτισης) ήταν 63 % σε σύγκριση με τον ενωσιακό μέσο όρο του 12 %· λαμβάνοντας υπόψη ότι, για τη συγκεκριμένη ηλικιακή ομάδα, τα αποτελέσματα έδειξαν επίσης ότι υπάρχει σημαντικό χάσμα μεταξύ των φύλων, καθώς το 72 % των νεαρών γυναικών Ρομά ταξινομούνταν ως ΕΑΕΚ, σε σύγκριση με το 55 % των νεαρών ανδρών Ρομά· λαμβάνοντας υπόψη ότι αυτό έρχεται σε έντονη αντίθεση με τον υπόλοιπο πληθυσμό (35 %)· λαμβάνοντας υπόψη ότι το 80 % των Ρομά αναφέρθηκε ότι ζουν κάτω από το όριο του κινδύνου φτώχειας της χώρας τους· λαμβάνοντας υπόψη ότι 1 στους 3 Ρομά ζούσε σε κατοικία χωρίς νερό βρύσης και 1 στους 10 ζούσε σε κατοικία χωρίς ηλεκτρικό ρεύμα· λαμβάνοντας υπόψη ότι 1 στα 3 παιδιά Ρομά έβλεπε κάποιο από τα μέλη της οικογένειάς του να πηγαίνει για ύπνο πεινασμένο τουλάχιστον μία φορά τον μήνα και ότι σχεδόν οι μισοί Ρομά ηλικίας 6-24 ετών δεν πήγαιναν σχολείο·
- ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η έλλειψη σημαντικών μέτρων πολιτικής ή επενδύσεων, η περιορισμένη διαθεσιμότητα και η χαμηλή ποιότητα κοινωνικής στέγασης, οι διακρίσεις στην αγορά στέγασης και ο διαχωρισμός, διατηρούν σχεδόν αμετάβλητο το χάσμα μεταξύ Ρομά και μη Ρομά όσον αφορά την πρόσβαση στη στέγαση¹·
- Ζ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι Ρομά που ζουν σε καταυλισμούς θα πρέπει να έχουν πρόσβαση σε στέγη που να είναι αξιοπρεπής, προσβάσιμη, οικονομικά προσιτή, περιβαλλοντικά ασφαλής, υγιεινή και χωρίς διαχωρισμούς·
- Η. λαμβάνοντας υπόψη ότι ο βαθιά ριζωμένος διαρθρωτικός και θεσμικός αντιαθιγγανισμός εξακολουθεί να υφίσταται σε όλα τα επίπεδα της κοινωνίας της ΕΕ και αποτελεί σημαντικό εμπόδιο στην πλήρη άσκηση των θεμελιωδών δικαιωμάτων

¹ Δήλωση της FEANTSA με τίτλο «Η κατάσταση της στέγασης των Ρομά στην ΕΕ παραμένει δύσκολη».

των Ρομά ως πολιτών της ΕΕ σε όλους τους τομείς της ζωής, συμπεριλαμβανομένης της απασχόλησης, της στέγασης, της εκπαίδευσης, της υγειονομικής περίθαλψης, της φροντίδας, της κοινωνικής προστασίας και άλλων βασικών δημόσιων υπηρεσιών· λαμβάνοντας υπόψη ότι το 41 % των Ρομά στα εννέα κράτη μέλη της ΕΕ που συμπεριελήφθησαν στην έρευνα EU-MIDIS II αισθανόταν ότι υφίστατο διακρίσεις λόγω της καταγωγής του σε τουλάχιστον έναν τομέα της καθημερινής ζωής, όπως η αναζήτηση εργασίας, η εργασία, η στέγαση, η υγεία και η εκπαίδευση· λαμβάνοντας υπόψη ότι η ένταξη των Ρομά απαιτεί ευαισθησία στα τοπικά πλαίσια, στην εθνοτική και κοινωνικοοικονομική πολυμορφία εντός των Ρομά και στα εμπόδια κοινωνικής κινητικότητας, καθώς και στις διασταυρούμενες μορφές διακρίσεων, ιδίως σε ό,τι αφορά το φύλο, την ηλικία και την αναπηρία· λαμβάνοντας υπόψη ότι η ισότητα των φύλων και η κατάσταση των παιδιών και νέων Ρομά είναι δύο βασικοί τομείς παρέμβασης για την κοινωνική ένταξη των Ρομά που εξετάζονται ανεπαρκώς τόσο σε επίπεδο ΕΕ όσο και σε εθνικό επίπεδο·

- Θ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η κατάσταση στους καταυλισμούς Ρομά συνιστά παραβίαση των ανθρωπίνων και θεμελιωδών δικαιωμάτων, όπως κατοχυρώνονται στις Συνθήκες της ΕΕ, στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ, στον Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Χάρτη, στη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού και στο Διεθνές Σύμφωνο για τα Οικονομικά, Κοινωνικά και Πολιτιστικά Δικαιώματα, καθώς και των αρχών που αναγνωρίζονται στον Ευρωπαϊκό Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων· λαμβάνοντας υπόψη ότι είναι ανησυχητικό το γεγονός πως τα δικαιώματα αυτά δεν γίνονται σεβαστά στην πράξη για τους Ρομά που ζουν σε καταυλισμούς·
- I. λαμβάνοντας υπόψη ότι ο φαύλος κύκλος της διαγενεακής φτώχειας σε περιθωριοποιημένους καταυλισμούς Ρομά αποτελεί σύνθετο φαινόμενο που πρέπει να αντιμετωπιστεί οριζόντια στο σύνολο των διαφόρων διασυνδεδεμένων τομέων πολιτικής, με ολοκληρωμένο τρόπο και με τη στενή συνεργασία όλων των σχετικών ενδιαφερόμενων μερών· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι αποτελεσματικές λύσεις απαιτούν πλήρη συμμετοχή σε ενωσιακό, εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο σε συνεργασία με πρωτοβουλίες της κοινωνίας των πολιτών, συμπεριλαμβανομένων των φιλανθρωπικών και εκκλησιαστικών οργανώσεων, των κοινωνικών εταίρων και ιδιωτικών παραγόντων, άντληση διδαγμάτων από τις βέλτιστες πρακτικές και τις καινοτόμες λύσεις σε όλα τα κράτη μέλη και αναπαραγωγή τους σε ευρύτερη κλίμακα·
- ΙΑ. λαμβάνοντας υπόψη ότι πολλές τοπικές και περιφερειακές αρχές και εκπρόσωποι της κοινωνίας των πολιτών, με την πάροδο του χρόνου, έχουν συνεργαστεί ενεργά με τους Ρομά που ζουν σε καταυλισμούς, με δοκιμασμένες και καινοτόμες προσεγγίσεις και έργα, αλλά συχνά δεν κάνουν χρήση των διαθέσιμων ευρωπαϊκών διαρθρωτικών και επενδυτικών ταμείων (ΕΔΕΤ), διότι οι διαδικασίες είναι εξαιρετικά επαχθείς και πολύπλοκες· λαμβάνοντας υπόψη ότι τα συνηθέστερα εμπόδια που εντοπίστηκαν όσον αφορά την πρόσβαση στα ΕΔΕΤ είναι η απουσία μιας προσέγγισης εταιρικής σχέσης, η καθυστερημένη επιστροφή δαπανών μετά τις αιτήσεις πληρωμής, η καταβολή των πόρων των ΕΔΕΤ στον δικαιούχο βάσει συστήματος επιστροφής δαπανών, που συνιστά τη συχνότερη επιλογή, γεγονός το οποίο καθιστά τον δικαιούχο εξαρτώμενο από ιδίους πόρους, οι χρονοβόροι και επαναλαμβανόμενοι έλεγχοι των δημόσιων συμβάσεων, η έλλειψη συνοχής μεταξύ των πορισμάτων των ελέγχων, με συνέπεια να κατηγορούνται οι δικαιούχοι για σφάλματα που μπορούν να απαιτήσουν την επιστροφή της χρηματοδότησης, κάτι που προκαλεί κίνδυνο ανακατανομής πόρων από άλλους τομείς ή ακόμη και αφερεγγυότητας, η ισχνή συμμετοχή και συνεργασία των ελεγκτών διαχειριστικών ή ενδιαμέσων αρχών με τους δικαιούχους κατά τη διαδικασία σύναψης

συμβάσεων, και ο καθορισμός αυθαίρετων ορίων και απαιτήσεων για διάφορες πτυχές των έργων·

- IB. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι Ρομά αντιμετωπίζουν δυσανάλογα εμπόδια όσον αφορά την πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας, τα οποία επιδεινώνονται από την έλλειψη ασφαλιστικών ή προσωπικών εγγράφων ταυτότητας, από τις διακρίσεις από επαγγελματίες του τομέα της υγείας και από τον διαχωρισμό στις εγκαταστάσεις υγειονομικής περίθαλψης· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι συνεχιζόμενες ανισότητες στον τομέα της υγείας, συμπεριλαμβανομένων των συγκεκριμένων επιπτώσεων που έχουν στην υγεία ο χωρικός διαχωρισμός και ο συνωστισμός κάτω από την ίδια στέγη, θέτουν τους Ρομά σε ευάλωτη θέση·
- II. λαμβάνοντας υπόψη ότι και τα 27 κράτη μέλη έχουν δεσμευτεί να εργαστούν για την εξάλειψη του φαινομένου των αστέγων έως το 2030, υπογράφοντας τη Διακήρυξη της Λισαβόνας του Ιουνίου του 2020 και δημιουργώντας την ευρωπαϊκή πλατφόρμα για την καταπολέμηση του φαινομένου των αστέγων, η οποία αποσκοπεί στην προώθηση πολιτικών που βασίζονται σε μια ανθρωποκεντρική, βασισμένη στη στέγαση και ολοκληρωμένη προσέγγιση·
- ΙΔ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ΕΕ παρέχει σημαντική οικονομική στήριξη για μέτρα κοινωνικής ένταξης, μεταξύ άλλων για μέτρα που προωθούν την ένταξη των Ρομά, ιδίως των πλέον απόρων· λαμβάνοντας υπόψη ότι, σύμφωνα με τα έγγραφα σχεδιασμού των κρατών μελών, 1,5 δισεκατομμύρια EUR διατέθηκαν για την κοινωνικοοικονομική ένταξη ευάλωτων ομάδων ατόμων κατά την περίοδο προγραμματισμού 2014-2020¹·
- ΙΕ. λαμβάνοντας υπόψη ότι εξακολουθεί να υπάρχει χάσμα μεταξύ των πληθυσμών Ρομά και των μη Ρομά σε όλα τα επίπεδα εκπαίδευσης· λαμβάνοντας υπόψη ότι, το 2018, μόνο το 53 % των παιδιών Ρομά ηλικίας 4-6 ετών συμμετείχε στην προσχολική εκπαίδευση, σύμφωνα με την έρευνα EU-MIDIS II· λαμβάνοντας υπόψη τον εκτεταμένο διαχωρισμό των μαθητών Ρομά στα σχολεία, παρά τη νομική απαγόρευση τέτοιων πρακτικών και την ασυμβατότητά τους με τη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων· λαμβάνοντας υπόψη ότι ο εν λόγω εκπαιδευτικός διαχωρισμός λαμβάνει συνήθως τρεις διαφορετικές μορφές: συμμετοχή δυσανάλογων αριθμών παιδιών Ρομά σε «ειδικά» σχολεία για παιδιά με διανοητικές αναπηρίες, διαχωρισμένες τάξεις ή τμήματα για μαθητές Ρομά σε «μεικτά» σχολεία, και επικράτηση των «σχολείων-γκέτο»· λαμβάνοντας υπόψη ότι τα παιδιά Ρομά αντιμετωπίζουν πρόσθετα εμπόδια στην ισότιμη συμμετοχή τους στην εκπαίδευση, συμπεριλαμβανομένων της αδυναμίας κάλυψης του κόστους που συνδέεται με την εκπαίδευση (μεταξύ άλλων της προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας), του χωροταξικού διαχωρισμού, της έλλειψης κοντινών εγκαταστάσεων παιδικής φροντίδας ή της άνισης ή μηδενικής πρόσβασης στην επιγραμμική και/ή εξ αποστάσεως μάθηση· λαμβάνοντας υπόψη ότι η φτώχεια και η έλλειψη πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες έχουν σημαντικό αντίκτυπο στη σωματική, πνευματική και συναισθηματική ανάπτυξη των παιδιών και αυξάνουν τις πιθανότητές τους να μείνουν πίσω σε όλες τις πτυχές της ενήλικης ζωής τους·
- ΙΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η χαμηλή προσχολική φοίτηση αποτελεί βασικό παράγοντα των ποσοστών πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου μεταξύ των Ρομά, τα οποία επιδεινώνονται περαιτέρω από την καθυστερημένη έναρξη της σχολικής φοίτησης και τη μη τακτική σχολική φοίτηση· λαμβάνοντας υπόψη ότι η πρόωρη εγκατάλειψη

¹ Ειδική Έκθεση του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου αριθ. 14/2016.

επέρχεται κυρίως στο σημείο της μετάβασης μεταξύ τύπων σχολείων· λαμβάνοντας υπόψη ότι η συμμετοχή στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση παρεμποδίζεται από παράγοντες όπως οι μετακινήσεις, ο διαχωρισμός στη στέγαση, καθώς και η κακή λειτουργία των υπηρεσιών καθοδήγησης· λαμβάνοντας υπόψη ότι τα εκπαιδευτικά χάσματα επιδεινώνονται περαιτέρω από το αυξανόμενο ψηφιακό χάσμα μεταξύ παιδιών Ρομά και μη Ρομά·

- IΖ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, κατά τη διάρκεια της πανδημίας, οι Ρομά αντιμετώπισαν υψηλότερους κινδύνους προσβολής από τη νόσο COVID-19 λόγω των παγιωμένων ανισοτήτων στον υγειονομικό και κοινωνικό τομέα και επηρεάστηκαν δυσανάλογα από τα μέτρα που ελήφθησαν για την ανάσχεση του ιού· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι αρνητικές κοινωνικές και οικονομικές επιπτώσεις της πανδημίας ήταν ιδιαίτερα επιζήμιες για τον πληθυσμό των Ρομά στην ΕΕ λόγω του υψηλού ποσοστού των Ρομά που συμμετέχουν στην άτυπη οικονομία και την εποχική εργασία και της έλλειψης μέτρων προσαρμοσμένων στην ιδιαίτερη κατάστασή τους στο πλαίσιο των πολιτικών για τον μετριασμό των επιπτώσεων της υγειονομικής κρίσης· λαμβάνοντας υπόψη ότι η πανδημία προκάλεσε δημόσια προσπάθεια εξεύρεσης εξιλαστήριων θυμάτων και ρητορική μίσους κατά των Ρομά· λαμβάνοντας υπόψη ότι η κατάσταση έκτακτης ανάγκης στον τομέα της υγείας αποκάλυψε και πάλι μια κρίσιμη διαφορά μεταξύ της κλίμακας των αναγκών σε τοπικό επίπεδο και της ικανότητας αντιμετώπισής τους και ανέδειξε την ανάγκη για άμεσα και μακροπρόθεσμα μέτρα πολιτικής, ιδίως στους τομείς της απασχόλησης, της εκπαίδευσης και της στέγασης¹·
- ΙΗ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η συλλογή δεδομένων στον τομέα της ισότητας αναφέρεται στη συλλογή όλων των τύπων αναλυτικών δεδομένων που χρησιμοποιούνται για να εκτιμηθεί η συγκριτική κατάσταση συγκεκριμένων ομάδων που διατρέχουν κίνδυνο να υποστούν διακρίσεις, για να σχεδιαστούν δημόσιες πολιτικές που συμβάλλουν στην προώθηση της ισότητας και για να αξιολογηθεί η υλοποίησή τους, με βάση συγκεκριμένα στοιχεία και όχι απλές εικασίες· λαμβάνοντας υπόψη ότι ο σχεδιασμός, η εφαρμογή, η παρακολούθηση και η αξιολόγηση των ενωσιακών και των εθνικών μέτρων για την κοινωνική ένταξη των Ρομά έχουν παρεμποδιστεί από την έλλειψη ολοκληρωμένων ποιοτικών δεδομένων ανά εθνοτική καταγωγή·
- ΙΘ. λαμβάνοντας υπόψη ότι πολλοί Ρομά ζουν σε περιοχές όπου εκτίθενται δυσανάλογα στην υποβάθμιση του περιβάλλοντος και στη ρύπανση που προέρχεται από χωματερές και χώρους υγειονομικής ταφής ή μολυσμένους χώρους και στερούνται πρόσβασης σε βασικές περιβαλλοντικές υπηρεσίες και υπηρεσίες κοινής ωφελείας·
- Κ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι γυναίκες Ρομά υφίστανται πολλαπλές και διατομεακές μορφές διακρίσεων λόγω συνδυασμού της εθνοτικής τους καταγωγής, του φύλου και της κοινωνικής τους θέσης, καθώς και έμφυλη βία, η οποία ήταν ιδιαίτερα ορατή κατά τη διάρκεια της πανδημίας της COVID-19· λαμβάνοντας υπόψη ότι η ισότητα μεταξύ γυναικών και ανδρών πρέπει να διασφαλίζεται και να προωθείται σε όλους τους τομείς, στους οποίους συγκαταλέγονται η συμμετοχή στην αγορά εργασίας, οι συνθήκες απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένων των μισθών, η εκπαίδευση και η κατάρτιση, και οι αλλαγές και η εξέλιξη της σταδιοδρομίας·
- ΚΑ. λαμβάνοντας υπόψη ότι περίπου το 10-20 % των κατ' εκτίμηση 400 000 Ρομά που ζουν

¹ Ενημερωτικό δελτίο του FRA με τίτλο «Πανδημία του κορωνοϊού στην ΕΕ – Επιπτώσεις στους Ρομά και τους Travellers».

στην Ουκρανία είναι ανιθαγενείς ή διατρέχουν κίνδυνο ανιθαγένειας¹. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι πρόσφυγες Ρομά που προσπαθούν να ξεφύγουν από τον πόλεμο στην Ουκρανία, χωρίς έγγραφα που να επιβεβαιώνουν την ουκρανική ιθαγένεια ή το καθεστώς διαμονής τους, βρίσκονται σε ιδιαίτερα ευάλωτη κατάσταση.

Ανάγκη ανάληψης δράσης σε εθνικό επίπεδο

1. αποδοκιμάζει το γεγονός ότι εξακολουθούν να υπάρχουν στην ΕΕ άνθρωποι χωρίς πρόσβαση σε ασφαλή και αξιοπρεπή στέγαση, καθαρό πόσιμο νερό, ηλεκτρικό ρεύμα, αποχέτευση και χώρους επεξεργασίας αποβλήτων, εκπαίδευση, απασχόληση, υγειονομική περίθαλψη και υπηρεσίες φροντίδας· εκφράζει τη βαθιά του ανησυχία για το σημαντικό χάσμα μεταξύ των δηλώσεων και των δεσμεύσεων για μια ισχυρή κοινωνική Ευρώπη και της επιτόπιας πραγματικότητας, μεταξύ άλλων υπό το φως της πανδημίας της COVID-19, η οποία ανέδειξε την έλλειψη προόδου όσον αφορά τη βελτίωση της πρόσβασης σε βασικές υποδομές κατά την προηγούμενη περίοδο προγραμματισμού· καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να αντιμετωπίσουν επείγοντως την κατάσταση των Ρομά που ζουν σε καταυλισμούς με ολοκληρωμένο και αποτελεσματικό τρόπο, με κατάλληλες βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες πολιτικές που υποστηρίζονται από επαρκή ενωσιακή και εθνική χρηματοδότηση, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι Ρομά στην ΕΕ και στις γειτονικές χώρες δεν θα μείνουν στο περιθώριο· επισημαίνει το γεγονός ότι αυτές οι καταστροφικές συνθήκες, καθώς και ο αρνητικός ψυχολογικός και κοινωνιολογικός αντίκτυπος του διαχωρισμού, επηρεάζουν όχι μόνο τους ανθρώπους που ζουν εντός των καταυλισμών, αλλά και την ευρύτερη κοινότητα.

Στέγαση

2. τονίζει ότι η πρόσβαση σε αξιοπρεπή και χωρίς διαχωρισμούς στέγαση είναι καίριας σημασίας για να σπάσει ο φαύλος κύκλος της διαγενεακής φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού· σημειώνει ότι η πρόσβαση στη στέγαση αποτελεί προϋπόθεση για την ανθρώπινη αξιοπρέπεια και συνδέεται στενά με την πλήρη άσκηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων· αναγνωρίζει ότι η πανδημία της COVID-19 κατέδειξε πως οι κακές συνθήκες στέγασης συνιστούν συστημικό κίνδυνο για το σύστημα δημόσιας υγείας, επιβαρύνοντας δυσανάλογα τους Ρομά, ιδίως δε τις γυναίκες Ρομά· επαναλαμβάνει την έκκλησή του προς τα κράτη μέλη να αποτρέψουν και να αντιμετωπίσουν το φαινόμενο των αστέγων και τον αποκλεισμό από τη στέγαση μέσω μακροπρόθεσμων λύσεων, όπως η κατάλληλη κοινωνική στέγαση, τα προγράμματα οικονομικά προσιτής ενοικίασης στέγης και τα στοχευμένα επιδόματα στέγης, που θα αποτελούν μέρος των ολοκληρωμένων εθνικών στρατηγικών, με έμφαση σε προσεγγίσεις που θα βασίζονται στη στέγαση και θα τη θέτουν ως προτεραιότητα και θα διασφαλίζουν αποτελεσματική ισότιμη πρόσβαση σε κατάλληλη και χωρίς διαχωρισμούς στέγη και στις απαραίτητες υπηρεσίες χωρίς διακρίσεις· καλεί τα κράτη μέλη να εφαρμόσουν την έννοια της «κατάλληλης στέγης» για όλους, περιλαμβανομένων των Ρομά, όπως αυτή ορίζεται από τον ΟΗΕ². ζητεί να δοθεί προτεραιότητα στις προσεγγίσεις εξάλειψης του διαχωρισμού που χρησιμοποιούν ή επενδύουν σε ολοκληρωμένη κοινωνική στέγαση, παράλληλα με τη χρηματοδότηση

¹ Ενημερωτικό σημείωμα του Ευρωπαϊκού Δικτύου για την Ανιθαγένεια με τίτλο «Stateless people and people at risk of statelessness forcibly displaced from Ukraine» (Ανιθαγενείς και άτομα που κινδυνεύουν με ανιθαγένεια και που εκτοπίστηκαν βίαιως από την Ουκρανία).

² Άρθρο 25 της Οικουμενικής Διακήρυξης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου.

προσβάσιμων ποιοτικών κοινωνικών υπηρεσιών και επιτόπιας κοινωνικής εργασίας ποιότητας που περιλαμβάνει τη διαβούλευση και τη συμμετοχή των μελών της κοινότητας των Ρομά ως μέσο για την εγκατάλειψη των καταυλισμών από τους Ρομά· επισημαίνει ότι η χρήση καρτών ηλεκτρονικής πληρωμής για τη λήψη παροχών κοινωνικής πρόνοιας, συνοδευόμενη από την απαραίτητη ψηφιακή υποδομή, αποτελεί ένα πρόσθετο εργαλείο χρηστής οικονομικής διαχείρισης για τους Ρομά που ζουν σε καταυλισμούς, προκειμένου να διασφαλιστεί αξιοπρεπής διαβίωση και η δυνατότητα μόχλευσης των παροχών αυτών για την πρόσβαση σε πηγές χρηματοδότησης, για παράδειγμα μέσω μικροδανείων· καλεί τα κράτη μέλη να διερευνήσουν επειγόντως την πιθανή χρήση τους· τονίζει ότι οι κάρτες ηλεκτρονικών πληρωμών μπορούν να αποτελέσουν μία από τις λύσεις για την αντιμετώπιση των κοινωνικοοικονομικών προβλημάτων που σχετίζονται με την τοκογλυφία, την κατάχρηση ουσιών και τα τυχερά παιχνίδια στους καταυλισμούς·

3. επισημαίνει ότι πολλοί καταυλισμοί Ρομά βρίσκονται σε μη ασφαλή, επικίνδυνη και παρανόμως κατεχόμενη γη, γεγονός που αποτελεί σημαντικό εμπόδιο για την εξεύρεση αποτελεσματικού τρόπου βελτίωσης των συνθηκών διαβίωσης των Ρομά και φραγμό για τις ενωσιακές επενδύσεις· καλεί τα κράτη μέλη να αντιμετωπίσουν το πρόβλημα σε κεντρικό εθνικό επίπεδο, σε στενή συνεργασία με τις τοπικές και περιφερειακές αρχές, μέσω της εφαρμογής πολιτικών σχετικών με τη στέγαση, συμπεριλαμβανομένων πολιτικών κοινωνικής στέγης και καινοτόμων πολιτικών·

Εκπαίδευση

4. τονίζει τον κρίσιμο ρόλο της προσχολικής εκπαίδευσης για την επιτυχία σε περαιτέρω εκπαιδευτικές βαθμίδες, για την επίτευξη αξιοπρεπούς και ποιοτικής απασχόλησης και για τη διάρρηξη του κύκλου της μειονεξίας· σημειώνει το σημαντικό χάσμα στην προσχολική φοίτηση μεταξύ των παιδιών Ρομά και μη Ρομά και τη σχέση μεταξύ του διαχωρισμού σε στεγαστικά θέματα και του διαχωρισμού σε εκπαιδευτικά θέματα, στοιχεία που αποτελούν βασικούς παράγοντες για τα ποσοστά εγκατάλειψης του σχολείου· καλεί τα κράτη μέλη να εγκρίνουν όλα τα αναγκαία μέτρα για την επίτευξη των στόχων της Βαρκελώνης το συντομότερο δυνατόν, με ιδιαίτερη έμφαση σε μέτρα για την προώθηση και τη διευκόλυνση της προσχολικής εκπαίδευσης για τα παιδιά Ρομά· καλεί επίσης την Επιτροπή να αντιμετωπίσει τα κενά όσον αφορά την πρόσβαση σε ποιοτικές υπηρεσίες παιδικής μέριμνας μεταξύ παιδιών Ρομά και μη Ρομά κατά την επικείμενη αναθεώρηση των στόχων της Βαρκελώνης στο πλαίσιο της δέσμης μέτρων για την ευρωπαϊκή στρατηγική για τη φροντίδα· καλεί, επιπλέον, τα κράτη μέλη να εγγυηθούν την αποτελεσματική και δωρεάν πρόσβαση σε νηπιαγωγεία για όλα τα παιδιά Ρομά που ζουν σε καταυλισμούς, ώστε να διασφαλιστεί η συμμετοχή τους, σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Εγγύηση για τα Παιδιά· καλεί τα κράτη μέλη να παρακολουθούν συστηματικά τους κινδύνους εγκατάλειψης του σχολείου και τις ανισότητες ως προς την πρόσβαση στην εκπαίδευση σε όλα τα επίπεδα, ώστε να καθίστανται δυνατές οι έγκαιρες παρεμβάσεις τόσο από την άποψη της παιδαγωγικής βοήθειας και της παροχής εξατομικευμένων συμβουλών, όσο και από την άποψη των εξωσχολικών δραστηριοτήτων για τα παιδιά και τους γονείς τους· τονίζει ότι η ουσιαστική συμμετοχή των γονέων Ρομά θα βοηθούσε επίσης στην αντιμετώπιση του κινδύνου εγκατάλειψης του σχολείου από τα παιδιά· καλεί τα κράτη μέλη να θεσπίσουν μέτρα και προγράμματα για να ενθαρρύνουν τους νέους μαθητές Ρομά που έχουν ολοκληρώσει περιόδους υποχρεωτικής εκπαίδευσης να τελειώσουν τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, για παράδειγμα ειδικά επιδόματα·
5. αποδοκιμάζει τον συνεχιζόμενο διαχωρισμό των παιδιών Ρομά στην ειδική εκπαίδευση

και στα προγράμματα εκτός των βασικών εκπαιδευτικών συστημάτων, που συχνά οφείλονται σε λανθασμένες διαγνώσεις αναπηρίας βασισμένες στα αποτελέσματα πολιτισμικά και γλωσσικά μεροληπτικών τεστ· υπογραμμίζει ότι τα τυποποιημένα ψυχολογικά τεστ που χρησιμοποιούνται σε ορισμένα κράτη μέλη δεν θα πρέπει να χρησιμοποιούνται ως μέσο αποκλεισμού για την καθυστέρηση της εισόδου σε κανονικά σχολικά προγράμματα· καλεί τα κράτη μέλη να θεσπίσουν μηχανισμούς για την επανεξέταση και, όπου απαιτείται, την ακύρωση διαγνωστικών αποφάσεων· αποδοκιμάζει επίσης τις συνεχιζόμενες διακρίσεις και διαχωρισμούς των παιδιών Ρομά στα κανονικά σχολεία σε ορισμένα κράτη μέλη, μεταξύ άλλων μέσω του διαχωρισμού των τάξεων και των ορόφων, του διαχωρισμού στο εσωτερικό των τάξεων και του διαχωρισμού στη διάρκεια των γευμάτων· επισημαίνει ότι η διαχωρισμένη σχολική εκπαίδευση βασίζεται σε μειωμένα προγράμματα σπουδών, τα οποία σπάνια επιτρέπουν στους μαθητές Ρομά να ενταχθούν στο γενικό σχολικό σύστημα, στην τριτοβάθμια εκπαίδευση ή στη μετέπειτα απασχόληση· καλεί τα κράτη μέλη να εξαλείψουν τις πρακτικές συνεχούς διαχωρισμού των παιδιών Ρομά, να εφαρμόσουν ολοκληρωμένες στρατηγικές εξάλειψης του διαχωρισμού με σαφείς στόχους και επαρκείς πόρους για την υλοποίησή τους με σαφή και φιλόδοξα χρονοδιαγράμματα, να υιοθετήσουν μεθόδους μάθησης χωρίς αποκλεισμούς, να εγγυηθούν την πλήρη πρόσβαση των παιδιών Ρομά στις σχολικές δραστηριότητες και να υλοποιήσουν εκστρατείες κατά των διακρίσεων στα σχολεία· καλεί όλα τα κράτη μέλη να δώσουν προτεραιότητα στις ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες των Ρομά και των ευάλωτων παιδιών, με σκοπό να κατοχυρωθεί το δικαίωμά τους στη συμμετοχή, την εκπαίδευση και τα μαθησιακά αποτελέσματα, μειώνοντας με τρόπο αποτελεσματικό το εκπαιδευτικό χάσμα μεταξύ Ρομά και μη Ρομά και αποτρέποντας τον διαχωρισμό· τονίζει τη σημασία της ένταξης των παιδιών Ρομά στα επίσημα εθνικά προγράμματα σπουδών, συμπεριλαμβανομένης της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης·

6. αποδοκιμάζει το γεγονός ότι τα σχολεία όπου η πλειονότητα των μαθητών είναι Ρομά δεν έχουν κατάλληλη χρηματοδότηση, εγκαταστάσεις και προγράμματα σπουδών· καλεί τα κράτη μέλη να επενδύσουν στην αρχική και συνεχή κατάρτιση των εκπαιδευτικών, ώστε να ενισχυθεί η ικανότητά τους να παρέχουν κατάλληλη διδασκαλία στα παιδιά Ρομά, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στην ευαισθητοποίηση προς τον πολιτισμό και την ταυτότητα των Ρομά, τη μη πραγματοποίηση διακρίσεων ως ανθρώπινο δικαίωμα και τις θετικές στρατηγικές για την προώθηση της ανεκτικότητας και την αντιμετώπιση των συμπεριφορών που εισάγουν διακρίσεις και του αντιαθιγγανισμού¹, ο οποίος συμβάλλει στην προκατάληψη και σε ατεκμηρίωτες απόψεις σχετικά με την ικανότητα και την προθυμία των παιδιών Ρομά να μαθαίνουν και οδηγεί σε χαμηλές εκπαιδευτικές προσδοκίες· καλεί τα κράτη μέλη να διαθέσουν περισσότερους χρηματοδοτικούς πόρους για ποιοτικούς βοηθούς διδασκαλίας, διασφαλίζοντας την ομαλή ένταξη των παιδιών από καταυλισμούς Ρομά στην κανονική εκπαίδευση· καλεί τα κράτη μέλη να εισαγάγουν στα σχολεία ολοκληρωμένη και προσαρμοσμένη στην ηλικία σεξουαλική αγωγή, διαπαιδαγώγηση σε θέματα σχέσεων και εκπαίδευση σχετικά με την υπεύθυνη γονική ιδιότητα για τους νέους, μεταξύ άλλων ως μέσο για την πρόληψη της εγκυμοσύνης ανηλίκων κοριτσιών Ρομά που ζουν σε καταυλισμούς, γεγονός που συμβάλλει περαιτέρω στον φαύλο κύκλο της διαγενεακής φτώχειας·
7. τονίζει ότι τα περιοριστικά μέτρα για την ανάσχεση του κορωνοϊού επιδείνωσαν περαιτέρω τις υφιστάμενες ανισότητες στην εκπαίδευση σε αρκετά κράτη μέλη,

¹ Έγγραφο θέσης της UNICEF με τίτλο «The Right of Roma Children to Education» (Το δικαίωμα των παιδιών Ρομά στην εκπαίδευση).

αφήνοντας τα παιδιά Ρομά, ιδίως εκείνα που ζουν σε διαχωρισμένους οικισμούς Ρομά, χωρίς πρόσβαση σε διαδικτυακή εκπαίδευση λόγω έλλειψης πρόσβασης σε ψηφιακές υποδομές, συνδεσιμότητα και ψηφιακό διδακτικό υλικό· καλεί τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν ότι τα κονδύλια έκτακτης ανάγκης της ΕΕ που διατίθενται για την αντιμετώπιση της νόσου COVID-19, όπως αυτά που παρέχονται στο πλαίσιο του Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, αντικατοπτρίζουν ειδικά τις ανάγκες των Ρομά και των ευάλωτων παιδιών και διασφαλίζουν ποιοτικές και οικονομικά προσιτές υπηρεσίες στις κοινότητες Ρομά, μεταξύ άλλων μέσω ειδικών δεικτών στα εθνικά σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας· καλεί τα κράτη μέλη να ακολουθήσουν νέες οδούς ένταξης και συμμετοχής των παιδιών Ρομά στην ψηφιακή εκπαίδευση, συμπεριλαμβανομένων μεγαλύτερων επενδύσεων για τη βελτίωση της προσβασιμότητας των ψηφιακών υποδομών και των ψηφιακών γνώσεων, προκειμένου να προετοιμαστούν για την ψηφιακή εποχή· καλεί τα κράτη μέλη να στηρίξουν την εκπαίδευση των γυναικών και των κοριτσιών Ρομά, με ιδιαίτερη έμφαση στη σημασία των θετικών επιστημών, της τεχνολογίας, της μηχανικής και των μαθηματικών (STEM), και να αντιμετωπίσουν το ποσοστό πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου·

Υγεία και περιβάλλον

8. εκφράζει την ανησυχία του για τα υψηλότερα ποσοστά βρεφικής θνησιμότητας στους πληθυσμούς των Ρομά σε σύγκριση με τους πληθυσμούς μη Ρομά, ιδίως σε εκείνους που ζουν σε καταυλισμούς· τονίζει ότι τα παιδιά σε καταυλισμούς Ρομά γεννιούνται μέσα στη φτώχεια και σε ένα περιβάλλον που δεν κατατείνει στην υγιή φυσική και ψυχοσωματική ανάπτυξη· καλεί την Επιτροπή να παρακολουθεί τις επενδύσεις και την εφαρμογή από τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Εγγύησης για τα Παιδιά και των ειδικών στόχων που καθορίζονται στα εθνικά σχέδια δράσης για τα παιδιά Ρομά, κυρίως όσον αφορά την ιδιαίτερα μειονεκτική τους κατάσταση, η οποία εκδηλώνεται στα ανεπαρκή εκπαιδευτικά αποτελέσματα και στα ποσοστά εγκατάλειψης του σχολείου· καλεί τα κράτη μέλη να εγκρίνουν τα αναγκαία μέτρα και να αυξήσουν σημαντικά τις δημόσιες επενδύσεις για την ταχεία και αποτελεσματική εφαρμογή της Ευρωπαϊκής Εγγύησης για τα Παιδιά και ενθαρρύνει σθεναρά τα κράτη μέλη να διαθέσουν πάνω από το ελάχιστο ποσοστό του 5 % των πόρων του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου+ (EKT+) στο πλαίσιο της επιμερισμένης διαχείρισης για τη στήριξη δραστηριοτήτων στο πλαίσιο της Εγγύησης· καλεί τα κράτη μέλη να λάβουν επείγοντως μέτρα για να διασφαλίσουν ότι τα παιδιά σε καταυλισμούς Ρομά πλαισιώνονται από επαγγελματίες του τομέα της υγείας από τη γέννησή τους και ξεκινούν θεραπεία, εάν είναι αναγκαίο, καθώς και να εντοπίζουν την ψυχολογική ή σωματική κακοποίηση των παιδιών, με την υποχρέωση κοινοποίησης όλων αυτών των περιπτώσεων στις αρμόδιες αρχές· υπενθυμίζει την υπερεκπροσώπηση των παιδιών Ρομά στα ιδρύματα φροντίδας και τονίζει την ανάγκη για μια προσέγγιση με επίκεντρο το παιδί, η οποία να δίνει ιδιαίτερη προσοχή στα δικαιώματα και τις ανάγκες των πλέον ευάλωτων· καλεί, προς τον σκοπό αυτό, τα κράτη μέλη να καταστήσουν ευρέως διαθέσιμα και προσβάσιμα τα κέντρα παρέμβασης για την πρόωπη παιδική ηλικία, καθώς και τα κοινοτικά κέντρα που απασχολούν τοπικούς κοινωνικούς λειτουργούς, εκπαιδευτικό προσωπικό και επαγγελματίες του τομέα της υγείας, συμπεριλαμβανομένων των διαμεσολαβητών και των βοηθών στον τομέα της υγείας και της εκπαίδευσης των Ρομά·
9. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να στηρίζουν την ενημέρωση σε θέματα υγείας και τις υγιεινές συνθήκες διαβίωσης σε υποβαθμισμένες κοινότητες, ιδίως σε καταυλισμούς Ρομά, μέσω κινητών σταθμών ιατρικού ελέγχου και δραστηριοτήτων πρόληψης· τονίζει επίσης ότι η ισότητα των φύλων στους οργανισμούς ιατρικής περίθαλψης πρέπει να γίνεται σεβαστή σύμφωνα με τον Χάρτη των Θεμελιωδών

Δικαιωμάτων της ΕΕ και ότι πρέπει να διατίθενται και να είναι προσβάσιμες πρωτοβουλίες όπως η δημιουργία δικτύου νοσηλευτών και ιδρυμάτων φροντίδας, οι τακτικές επισκέψεις σε παιδιάτρους, οι γενικοί ιατροί ενηλίκων, οι υπηρεσίες οικογενειακής υποστήριξης, η κατ' οίκον φροντίδα και οι υπηρεσίες φροντίδας ηλικιωμένων και άλλων ατόμων που χρήζουν φροντίδας και στήριξης·

10. τονίζει τους περιβαλλοντικούς κινδύνους που αντιμετωπίζουν η υγεία και η ζωή των Ρομά που ζουν σε καταυλισμούς, καθώς και η ευρύτερη κοινότητα, και οι οποίοι προκαλούνται από τα τοξικά απόβλητα που περιβάλλουν τους καταυλισμούς τους· καλεί τα κράτη μέλη να αντιμετωπίσουν επείγοντως την κατάσταση, προκειμένου να μειώσουν τη δυσανάλογη έκθεση των Ρομά σε τέτοιους κινδύνους και να αναπτύξουν ολοκληρωμένα συστήματα και υποδομές διαχείρισης αποβλήτων, σύμφωνα με την ευρωπαϊκή οδηγία πλαίσιο για τα απόβλητα¹· καλεί τα κράτη μέλη να αναπτύξουν στρατηγικές για την ευαισθητοποίηση των πληττόμενων κοινοτήτων σχετικά με τους κινδύνους που προκαλούν τα τοξικά απόβλητα και η έλλειψη κατάλληλης διαχείρισης των αποβλήτων στους καταυλισμούς των Ρομά· τονίζει τον ρόλο της Επιτροπής στην επιβολή της νομοθεσίας της ΕΕ στο πλαίσιο αυτό· καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να κάνουν στοχευμένη χρήση των εργαλείων πολιτικής και των πόρων για την αντιμετώπιση ενεργειακών κρίσεων και για τη διασφάλιση δίκαιης πράσινης ενεργειακής μετάβασης, προκειμένου να διασφαλισθεί ότι οι κοινότητες Ρομά έχουν πρόσβαση σε καθαρή, οικονομικά προσιτή και ασφαλή ενέργεια, να αποτραπεί η περαιτέρω επιδείνωση της ενεργειακής φτώχειας και να βελτιωθεί η υγεία των Ρομά που ζουν σε καταυλισμούς·
11. υπενθυμίζει ότι, σύμφωνα με τα νέα δεσμευτικά πρότυπα της ΕΕ για τους φορείς ισότητας, τα κράτη μέλη θα πρέπει να στηρίζουν τις αυξημένες εξουσίες επίλυσης διαφορών αυτών των φορέων, παρέχοντάς τους νομική υπόσταση ενώπιον των δικαστηρίων στο πλαίσιο ατομικών και συλλογικών καταγγελιών αλλά και αυτεπάγγελτα, και θα πρέπει να στηρίζουν την εξουσία τους ως προς τη λήψη νομικά δεσμευτικών αποφάσεων, μεταξύ άλλων σε περιπτώσεις όπου υπάρχουν πολλαπλά θεσμικά όργανα που απαρτίζουν τον εθνικό φορέα ισότητας, ώστε να είναι σε θέση να αντιμετωπίζουν, να εντοπίζουν και να τιμωρούν τις διατομεακές διακρίσεις που πλήττουν συχνά τους Ρομά· θεωρεί ότι τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίσουν ότι οι εντολές των εν λόγω φορέων καλύπτουν κάθε μορφή διάκρισης, συμπεριλαμβανομένης της θυματοποίησης και της ρητορικής μίσους·

Απασχόληση και κοινωνική ένταξη

12. σημειώνει ότι τα υψηλά ποσοστά μακροχρόνιας ανεργίας στους καταυλισμούς Ρομά και η μεγάλη συχνότητα Ρομά που είναι ΕΑΕΚ επιδεινώνονται από τον κοινωνικό αποκλεισμό και τη φτώχεια που αντιμετωπίζουν οι κάτοικοί τους· καλεί τα κράτη μέλη να επενδύσουν σε κοινωνικές επιχειρήσεις και βέλτιστες πρακτικές, με σκοπό την απασχόληση των μακροχρόνια ανέργων· τα καλεί επίσης να επενδύσουν σε προγράμματα για τους Ρομά ΕΕΑΚ, όπως η επαγγελματική κατάρτιση, ιδίως όσον αφορά τις ψηφιακές δεξιότητες και τις πράσινες θέσεις εργασίας, μεταξύ άλλων μέσω των προγραμμάτων ανάκαμψης· πιστεύει ότι το σχέδιο δράσης της Επιτροπής για την κοινωνική οικονομία μπορεί να στηρίξει τις προσπάθειες των κρατών μελών στον τομέα αυτό όσον αφορά την καθοδήγηση των οργανώσεων της κοινωνικής οικονομίας

¹ Οδηγία 2008/98/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Νοεμβρίου 2008, για τα απόβλητα και την κατάργηση ορισμένων οδηγιών (ΕΕ L 312 της 22.11.2008, σ. 3).

ως προς τη φορολογία, την πρόσβαση σε κρατική βοήθεια και τις κοινωνικές δημόσιες συμβάσεις· πιστεύει ότι η επικείμενη πρόταση σύστασης του Συμβουλίου για την ανάπτυξη του πλαισίου της κοινωνικής οικονομίας θα πρέπει να διασφαλίζει μια διατομεακή προσέγγιση με στόχο τις ευάλωτες ομάδες, συμπεριλαμβανομένων των Ρομά, και ιδίως των γυναικών Ρομά, οι οποίες αντιμετωπίζουν ακόμη μεγαλύτερα εμπόδια από τους άνδρες Ρομά όσον αφορά την πρόσβαση στην αγορά εργασίας· καλεί, επιπλέον, τα κράτη μέλη να στηρίζουν τη δημιουργία ποιοτικών και βιώσιμων θέσεων εργασίας, τη νομιμοποίηση της άτυπης εργασίας και προσβάσιμες γέφυρες προς την απασχόληση για τους εργαζομένους Ρομά, όπως δημόσια προγράμματα απασχόλησης, τα οποία μπορούν να αποτελέσουν προσωρινή λύση για την ανεργία και ευκαιρία επανένταξης και περαιτέρω κατάρτισης· υπενθυμίζει ότι πολλοί Ρομά είναι μακροχρόνια άνεργοι, γεγονός που επηρεάζει το δικαίωμά τους σε παροχές και συντάξεις· τονίζει τη σημασία των εθνικών συστημάτων ελάχιστου εισοδήματος σε συνδυασμό με κίνητρα (επαν)ένταξης στην αγορά εργασίας για την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού· παροτρύνει τα κράτη μέλη να υποστηρίξουν τη μισθολογική διαφάνεια και τις ουδέτερες ως προς την εθνοτική καταγωγή και το φύλο αξιολογήσεις των θέσεων εργασίας, να προωθήσουν μισθούς που παρέχουν αξιοπρεπές επίπεδο διαβίωσης και να δρομολογήσουν εκστρατείες κατά των διακρίσεων και κατάρτισης με στόχο την καταπολέμηση της αθιγγανοφοβίας και την προώθηση της πολυμορφίας στον χώρο εργασίας, οι οποίες θα απευθύνονται σε υπεύθυνους προσλήψεων, εργοδότες και συναδέλφους·

13. σημειώνει ότι τα κοινοτικά κέντρα διαδραματίζουν καίριο ρόλο στη συνεργασία με τους Ρομά που ζουν σε καταυλισμούς· καλεί τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν ότι κάθε καταυλισμός Ρομά διαθέτει κατάλληλα εξοπλισμένο κοινοτικό κέντρο, προκειμένου να παρέχεται χώρος για εκπαιδευτικές δραστηριότητες, για παράδειγμα νηπιαγωγεία, εγκαταστάσεις φροντίδας μετά το σχολείο για μαθητές, δραστηριότητες αναψυχής τόσο για παιδιά όσο και για ενήλικες, και εγκαταστάσεις υγιεινής, με την κοινότητα των Ρομά να συμμετέχει στη συντήρηση και λειτουργία των εγκαταστάσεων·
14. καλεί τα κράτη μέλη να καταστήσουν την απασχόληση των νέων, ιδίως των νεαρών γυναικών Ρομά, προτεραιότητα κατά την εφαρμογή των εθνικών στρατηγικών τους για την ένταξη των Ρομά· καλεί τα κράτη μέλη να αξιοποιήσουν πλήρως τις ενισχυμένες Εγγυήσεις για τη Νεολαία για την προώθηση της απασχόλησης και της κοινωνικής ένταξης μεταξύ των νεαρών Ρομά· επισημαίνει το αναξιοποίητο δυναμικό των νεαρών Ρομά με υψηλό μορφωτικό επίπεδο ως κινητήρια δύναμη για θετικές αλλαγές στις κοινότητες των Ρομά και για την αντιμετώπιση των βαθιά ριζωμένων προκαταλήψεων και στερεοτύπων της πλειονότητας του πληθυσμού·
15. καλεί τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν τη δέουσα συμμετοχή των φορέων κοινωνικής και νομικής προστασίας σε υποθέσεις παιδιών και κοινωνικής επιμέλειας σε περιθωριοποιημένους καταυλισμούς Ρομά, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι τα παιδιά λαμβάνουν την προστασία και τη φροντίδα που απαιτούνται για την ευημερία και την ανάπτυξή τους, με παράλληλο σεβασμό του υπέρτατου συμφέροντός τους· ζητεί να καταβληθούν περαιτέρω συντονισμένες προσπάθειες και να τεθεί σε εφαρμογή ένα πλαίσιο μέτρων για την εξάλειψη δυσμενών φαινομένων στους καταυλισμούς, όπως η τοκογλυφία, η σεξουαλική εκμετάλλευση παιδιών, η κατάχρηση ουσιών, τα τυχερά παιχνίδια και η εργασιακή εκμετάλλευση· αποδοκιμάζει το υψηλό ποσοστό καταναγκαστικής επαιτείας μεταξύ των παιδιών Ρομά και καλεί τα κράτη μέλη που δεν το έχουν πράξει να θεσπίσουν νομοθεσία που προστατεύει τα παιδιά και απαγορεύει την καταναγκαστική επαιτεία· υπογραμμίζει την ανάγκη οι αστυνομικές δυνάμεις να αναγνωρίσουν τις ειδικές συνθήκες που βιώνουν οι Ρομά, και τα κράτη μέλη να

παράσχουν κατάρτιση στις αστυνομικές δυνάμεις για την καταπολέμηση των διακρίσεων και της ενοχοποίησης των Ρομά τόσο σε εσωτερικό επίπεδο όσο και στην πλειονότητα του πληθυσμού· καλεί τα κράτη μέλη να διερευνούν αυστηρά τα περιστατικά κακοποίησης από την αστυνομία, ώστε να διασφαλιστεί ότι δεν υπάρχει ατιμωρησία για τη βία, τα μέτρα εκφοβισμού και την κακομεταχείριση εις βάρος ατόμων ή κοινοτήτων Ρομά, καθώς και να αντιμετωπίσουν την ανεπαρκή πρόσβαση των Ρομά στη δικαιοσύνη·

16. επαναλαμβάνει την έκκλησή του προς την Επιτροπή να συνεργαστεί με τα κράτη μέλη για μια κοινή μεθοδολογία συλλογής και δημοσίευσης δεδομένων για την ισότητα ανά εθνότητα και διάφορους τύπους καταυλισμών, εφόσον τούτο αναγνωρίζεται από την εθνική νομοθεσία, με πλήρη σεβασμό των προτύπων για την ιδιωτική ζωή και τα θεμελιώδη δικαιώματα, προκειμένου να εκτιμηθεί η κατάσταση των Ρομά και να αξιολογηθεί αποτελεσματικά η πρόοδος στην εφαρμογή των μέτρων του στρατηγικού πλαισίου της ΕΕ για τους Ρομά που έχουν στόχο την αντιμετώπιση των βαθύτερων αιτίων του κοινωνικού και οικονομικού αποκλεισμού τους· καλεί, επιπλέον, την Επιτροπή να συμπεριλάβει συγκεκριμένους στόχους για την απασχόληση των Ρομά στον κοινωνικό πίνακα αποτελεσμάτων·
17. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να προωθήσουν την ενίσχυση του κοινωνικού διαλόγου και τη συλλογική εκπροσώπηση των εργαζομένων Ρομά ως μέσο διευκόλυνσης της πρόσβασής τους σε ποιοτικές θέσεις εργασίας με αξιοπρεπείς εργασιακές συνθήκες· καλεί τα κράτη μέλη να βελτιώσουν τα συστήματα δημοσίων έργων τους, προκειμένου να δοθεί η δυνατότητα στους Ρομά και σε άλλα άτομα που βρίσκονται σε ευάλωτες καταστάσεις να αναπτύξουν και να βελτιώσουν σχετικές δεξιότητες·

Χρήση ενωσιακής και εθνικής χρηματοδότησης

18. εκφράζει την ανησυχία του για το γεγονός ότι, σε ορισμένα κράτη μέλη, η χρήση των πόρων που προορίζονται για άτομα Ρομά είναι μέχρι στιγμής χαμηλή, με κίνδυνο να υπάρξει σημαντική απώλεια οικονομικών πόρων έως το τέλος της τρέχουσας περιόδου προγραμματισμού· αποδοκιμάζει το γεγονός ότι τα υφιστάμενα συστήματα και οι όροι που έχουν τεθεί για την κινητοποίηση των ΕΔΕΤ σε ορισμένα κράτη μέλη δεν επιτρέπουν την ομαλή και αποτελεσματική απορρόφηση των κονδυλίων, συχνά λόγω γραφειοκρατικών και διαρθρωτικών φραγμών στα εθνικά συστήματα· υπενθυμίζει, στο πλαίσιο αυτό, την ανάγκη να μειωθεί ο διοικητικός φόρτος, να προωθηθεί η χρήση απλουστευμένων επιλογών κόστους και να δοθεί περαιτέρω βοήθεια και ευελιξία, περιλαμβανομένης της απευθείας κατανομής των κονδυλίων σε περιφερειακές και τοπικές πολιτικές και προγράμματα της κοινωνίας των πολιτών, ώστε να διευκολυνθεί η χρήση τους από τις διαχειριστικές αρχές και τους δικαιούχους που ανταποκρίνονται στις άμεσες ανάγκες των Ρομά που ζουν σε καταυλισμούς στην ΕΕ· καλεί τα κράτη μέλη και την Επιτροπή να αυξήσουν επείγοντως τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Εγγύησης για τα Παιδιά με ειδικό προϋπολογισμό τουλάχιστον 20 δισεκατομμυρίων EUR, με στόχο την καταπολέμηση της φτώχειας που πλήττει τα παιδιά και τις οικογένειές τους, και να συμβάλουν στον στόχο της μείωσης της φτώχειας κατά τουλάχιστον 15 εκατομμύρια ανθρώπους έως το 2030 – συμπεριλαμβανομένων τουλάχιστον πέντε εκατομμυρίων παιδιών σε όλα τα κράτη μέλη·
19. επισημαίνει την έλλειψη πολιτικής βούλησης σε ορισμένες τοπικές αρχές των κρατών μελών, που διστάζουν να υλοποιήσουν νέα έργα για τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των Ρομά σε καταυλισμούς· καλεί τα κράτη μέλη και τις διαχειριστικές

αρχές τους να δώσουν ιδιαίτερη προσοχή στις εν λόγω τοπικές αρχές και να εφαρμόσουν στρατηγικές που θα τις ενθαρρύνουν να αλλάξουν την αρνητική τους προσέγγιση, μεταξύ άλλων μέσω πιθανών μηχανισμών αιρεσιμότητας· τονίζει, στο πλαίσιο αυτό, την ανάγκη να διασφαλιστεί η πολιτική συμμετοχή και εκπροσώπηση των Ρομά σε όλα τα επίπεδα και να αντιμετωπιστούν τα επιβλαβή αρνητικά στερεότυπα που τροφοδοτούν μεταξύ των μη Ρομά στάσεις και συμπεριφορές που δημιουργούν διακρίσεις· επισημαίνει περαιτέρω την ύπαρξη διαρθρωτικών φραγμών σε ορισμένα κράτη μέλη, που εμποδίζουν την υλοποίηση έργων από τις τοπικές αρχές και την κοινωνία των πολιτών, και καλεί επείγοντως τα εν λόγω κράτη μέλη να τους εξαλείψουν και να προσφέρουν σαφή μέσα στήριξης στις τοπικές αρχές για να τις βοηθήσουν να συμμετάσχουν σε νέα έργα που θα εστιάζονται στους Ρομά που ζουν σε καταυλισμούς και στην ευρύτερη κοινότητά τους·

20. σημειώνει ότι συχνά χρειάζονται γενεές για να επιτευχθεί σημαντική πρόοδος όσον αφορά την κοινωνικοοικονομική χειραφέτηση και την ένταξη των Ρομά· καλεί τα κράτη μέλη να προβούν επείγοντως σε πλήρη αξιοποίηση των διαθέσιμων χρηματοδοτικών μέσων και πόρων σε εθνικό και ενωσιακό επίπεδο, ώστε να δημιουργηθούν ευνοϊκές συνθήκες για τη βιώσιμη χρηματοδότηση και την υλοποίηση συνεχών προγραμμάτων και έργων με αποτελεσματικό, ολοκληρωμένο, συντονισμένο και ευέλικτο τρόπο και να εξαλειφθούν οιαδήποτε προσκόμματα, συμπεριλαμβανομένων των άμεσων και έμμεσων μορφών διακρίσεων, που εμποδίζουν την απορρόφηση της χρηματοδότησης, ιδίως του ΕΚΤ+, του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης και του Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας· καλεί την Επιτροπή να στηρίξει, να παρακολουθεί και να αξιολογεί τις σχετικές δράσεις των κρατών μελών μέσω των εθνικών τους σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, των εθνικών στρατηγικών πλαισίων τους για τους Ρομά, των εθνικών σχεδίων δράσης τους στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Εγγύησης για τα Παιδιά, του σχεδίου δράσης της ΕΕ για την καταπολέμηση του ρατσισμού και των ειδικών ανά χώρα συστάσεων του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου· καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη, ειδικότερα, να διασφαλίσουν ότι τα μέτρα και η χρηματοδότηση της ΕΕ καταλήγουν στους Ρομά που ζουν σε καταυλισμούς και τονίζει ότι οι στοχευμένες δράσεις και πρωτοβουλίες θα πρέπει να βασίζονται πρωτίστως στην αρχή «από τη βάση προς την κορυφή» και να προέρχονται από το τοπικό επίπεδο και τους δήμους που βρίσκονται πλησιέστερα στις εν λόγω κοινότητες, με οικονομική και διοικητική βοήθεια που θα υποστηρίζεται σε εθνικό ή ενωσιακό επίπεδο· καλεί, στο πλαίσιο αυτό, τα κράτη μέλη να αξιοποιήσουν καλύτερα τους διαθέσιμους χρηματοδοτικούς πόρους για τεχνική βοήθεια και να διασφαλίσουν την ευρεία παροχή άμεσης τεχνικής βοήθειας τόσο στους διοικητικούς υπαλλήλους όσο και στους συγκεκριμένους αιτούντες· παροτρύνει την Επιτροπή να διασφαλίσει ότι ο προσδιορισμός των καταυλισμών και οι ειδικές πολιτικές και τα μέτρα για την αντιμετώπιση της κατάστασής τους ενσωματώνονται στα προγράμματα του Ταμείου Συνοχής της ΕΕ για την περίοδο 2021-2027 και στις ειδικές ανά χώρα συστάσεις του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου·
21. ζητεί από το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο να διενεργήσει ολοκληρωμένη και εις βάθος ανάλυση αντικτύπου και επιδόσεων όσον αφορά τη χρήση των ΕΔΕΤ, ιδίως του ΕΚΤ+ και του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης, για τα χρόνια μετά τη θέσπιση της στρατηγικής της ΕΕ για την ένταξη των Ρομά το 2011, με ιδιαίτερη έμφαση στις δαπάνες για τους καταυλισμούς Ρομά και σε συναφή κοινωνικά ζητήματα·

Ανάγκη ανάληψης δράσης σε επίπεδο ΕΕ

22. επισημαίνει ότι οι τρέχουσες πρακτικές σε ορισμένα κράτη μέλη όσον αφορά τους

Ρομά που ζουν σε καταυλισμούς δείχνουν ότι η αξιολόγηση των έργων που βασίζονται μόνο σε ποσοτικά αποτελέσματα είναι ανεπαρκής και ίσως και παραπλανητική όσον αφορά την επιτόπια πραγματικότητα, καθώς σημαίνει ότι δεν υπάρχουν πληροφορίες για την ποιότητα της προόδου των έργων· προειδοποιεί ότι, κατά συνέπεια, αυτό θα μπορούσε να οδηγήσει σε αποφάσεις που συνιστούν απειλή για τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση του προϋπολογισμού της ΕΕ· ζητεί, ως εκ τούτου, την ταχεία εφαρμογή του γενικού καθεστώτος αιρεσιμότητας για την προστασία του προϋπολογισμού της ΕΕ σε σχέση με τα οικεία κράτη μέλη· σημειώνει ότι ο Ευρωπαϊκός Πυλώνας Κοινωνικών Δικαιωμάτων, η Ευρωπαϊκή Εγγύηση για τα Παιδιά και το στρατηγικό πλαίσιο της ΕΕ για την ισότητα, την ένταξη και τη συμμετοχή των Ρομά για την περίοδο 2020-2030 συνιστούν ένα αξιόπιστο σημείο αναφοράς για ποιοτική αξιολόγηση· ζητεί, κατά τη διενέργεια ποιοτικών αξιολογήσεων, να δίδεται ιδιαίτερη προσοχή στις διατομεακές διακρίσεις και στην αντιμετώπιση των δικαιωμάτων και των αναγκών των πλέον ευάλωτων ομάδων, ιδίως των ατόμων με αναπηρία, των παιδιών και των γυναικών· πιστεύει ότι είναι σημαντικό η Επιτροπή να απαιτεί συγκεκριμένα ποιοτικά αποτελέσματα που να αποτυπώνουν καλύτερα την επιτόπια πραγματικότητα, επιπλέον των ποσοτικών αποτελεσμάτων, κατά την αξιολόγηση μεμονωμένων έργων που χρηματοδοτούνται από τα ΕΔΕΤ σε περιθωριοποιημένους καταυλισμούς Ρομά· καλεί επίσης την Επιτροπή να αρχίσει την παρακολούθηση και την αξιολόγηση των έργων με βάση πρωτίστως τις δικές της παρατηρήσεις από επιτόπιες επισκέψεις, προκειμένου να μειωθεί η εξάρτησή της από πληροφορίες από κυβερνήσεις και ρεπορτάζ των μέσων ενημέρωσης και να ενισχυθεί η εποπτεία του προϋπολογισμού της ΕΕ· τονίζει περαιτέρω, στο πλαίσιο αυτό, την ανάγκη να ενισχυθεί το τμήμα για τους Ρομά του Οργανισμού Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, με την πρόσληψη ερευνητών Ρομά·

23. Ζητεί από την Επιτροπή και το Κοινοβούλιο να πραγματοποιούν τακτικές αποστολές για την εξέταση της κατάστασης των Ρομά που ζουν σε καταυλισμούς σε διάφορα κράτη μέλη, ει δυνατόν περιοδικά, προκειμένου να συμβάλουν στην ευαισθητοποίηση των υπευθύνων χάραξης πολιτικής και του κοινού, και να διευκολύνουν την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των κρατών μελών και των αρμόδιων αρχών σχετικά με τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι Ρομά καθώς και την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών και τον συντονισμό σε επίπεδο ΕΕ·
24. τονίζει ότι η Επιτροπή πρέπει να ενεργεί με σθένος ως θεματοφύλακας των Συνθηκών για να διασφαλίζει την πλήρη και ορθή εφαρμογή του δικαίου της ΕΕ και να λαμβάνει κατάλληλα και έγκαιρα μέτρα όταν τα κράτη μέλη δεν το πράττουν, ιδίως όσον αφορά τις παραβιάσεις των δικαιωμάτων των πολιτών της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων των Ρομά· σημειώνει ότι οι διαδικασίες επί παραβάσει, όπως οι υποθέσεις του εκπαιδευτικού διαχωρισμού μαθητών Ρομά, δεν είχαν ως αποτέλεσμα την αποτελεσματική εξάλειψη των αιτίων των διακρίσεων· πιστεύει ακράδαντα ότι η Επιτροπή θα πρέπει να καταβάλει κάθε δυνατή προσπάθεια για την πρόληψη των παραβιάσεων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών αξιών της ΕΕ, αρχής γενομένης από την αποτελεσματική πρόληψη της χρήσης ενωσιακών κονδυλίων για τη στήριξη πρακτικών που εισάγουν διακρίσεις στα κράτη μέλη· καλεί, ως εκ τούτου, την Επιτροπή να θεσπίσει μηχανισμό έγκαιρης προειδοποίησης για την υποβολή καταγγελιών σχετικά με τους κινδύνους κατάχρησης ή εσφαλμένης χρήσης των ΕΔΕΤ και άλλων κονδυλίων της ΕΕ που προορίζονται για την αντιμετώπιση της κατάστασης των Ρομά σε περιθωριοποιημένους καταυλισμούς· είναι της άποψης ότι η αδράνεια και η έλλειψη δέσμευσης ορισμένων κρατών μελών για την επίλυση του ζητήματος των Ρομά που ζουν σε καταυλισμούς, καθώς και τα διαρθρωτικά και γραφειοκρατικά εμπόδια, ενδέχεται να συνιστούν παραβίαση των ιδρυτικών αξιών της ΕΕ, όπως

κατοχυρώνονται στο άρθρο 2 ΣΕΕ, δηλαδή της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, της ισότητας και του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων των ατόμων που ανήκουν σε μειονότητες· καλεί το Συμβούλιο και την Επιτροπή να διερευνήσουν την κατάσταση των Ρομά που ζουν σε περιθωριοποιημένους καταυλισμούς, προκειμένου να προσδιοριστεί κατά πόσον οι εν λόγω καταυλισμοί και οι συνθήκες τους δημιουργούν σαφή κίνδυνο σοβαρής παραβίασης των Συνθηκών της ΕΕ·

25. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να ενισχύσουν την ενεργό δέσμευση και την ουσιαστική συμμετοχή των Ρομά – ιδίως των γυναικών Ρομά, των νέων και άλλων υποεκπροσωπούμενων ομάδων – στην ανάπτυξη, την εφαρμογή και την παρακολούθηση των δημόσιων πολιτικών και των έργων που απευθύνονται σε αυτούς σε ενωσιακό, εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, ώστε να μπορούν να συμμετέχουν ενεργά στη διαμόρφωση του μέλλοντος της ΕΕ και να μπορούν να συμβάλλουν στην αλλαγή των αντιλήψεων στις κοινωνίες της ΕΕ· πιστεύει ότι η συμμετοχή και η ηγεσία των Ρομά θα πρέπει να αποτελούν ποιοτικό στόχο στο πλαίσιο των εθνικών στρατηγικών πλαισίων για τους Ρομά· πιστεύει ότι θα πρέπει να ενθαρρυνθεί η παρουσία εκλεγμένων εκπροσώπων των Ρομά στα δημοτικά συμβούλια, ως παράδειγμα ορθής πρακτικής για την προώθηση της κοινωνικής ένταξης και της δημοκρατικής συμμετοχής των Ρομά·
26. σημειώνει ότι σημαντικά τμήματα του πληθυσμού των Ρομά αντιμετωπίζουν φτώχεια, κοινωνικό αποκλεισμό και περιορισμένη πρόσβαση στην απασχόληση ή σε υπηρεσίες όπως η εκπαίδευση, η υγειονομική περίθαλψη και η στέγαση και άλλες, μεταξύ άλλων ως αποτέλεσμα του αντιαθιγγανισμού και των διαρθρωτικών διακρίσεων· καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να αντιμετωπίσουν τον αντιαθιγγανισμό σε όλους τους τομείς της κοινωνίας μέσω αποτελεσματικών νομοθετικών και πολιτικών μέτρων, τόσο στα κράτη μέλη όσο και στις χώρες της διεύρυνσης· καλεί τα κράτη μέλη να ενσωματώσουν την καταπολέμηση του ρατσισμού και του αντιαθιγγανισμού σε όλες τις αρχές του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων, καθώς αποτελεί βασική διαρθρωτική κινητήρια δύναμη του αποκλεισμού των Ρομά· επισημαίνει την ανάγκη να τεθεί τέρμα σε κάθε μορφή διαρθρωτικού και θεσμικού αντιαθιγγανισμού, συμπεριλαμβανομένων του διαχωρισμού και των διακρίσεων στην εκπαίδευση, την απασχόληση, την υγεία, τη στέγαση και την πρόσβαση στην κοινωνική προστασία και σε άλλες υπηρεσίες· θεωρεί ότι η καταπολέμηση του αντιαθιγγανισμού είναι οριζόντιο ζήτημα και ότι θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη σε όλους τους σχετικούς τομείς πολιτικής της ΕΕ· καλεί την Επιτροπή να ενισχύσει την εφαρμογή της οδηγίας για τη φυλετική ισότητα και τα κράτη μέλη να αναπτύξουν και να εφαρμόσουν αποτελεσματικά και φιλόδοξα εθνικά σχέδια κατά του ρατσισμού και των φυλετικών διακρίσεων, με έμφαση σε όλες τις μορφές ρατσισμού, συμπεριλαμβανομένου του αντιαθιγγανισμού, αντλώντας έμπνευση από τις κοινές κατευθυντήριες αρχές που ενέκρινε η Επιτροπή· καλεί τα κράτη μέλη να θέσουν σαφείς και μετρήσιμους στόχους για την καταπολέμηση των διακρίσεων, της αντιαθιγγανικής ρητορικής και των σχετικών εγκλημάτων, σύμφωνα με την απόφαση-πλαίσιο 2008/913/ΔΕΥ για την καταπολέμηση του ρατσισμού και της ξеноφοβίας· καλεί περαιτέρω το Συμβούλιο να επανεκκινήσει τις διαπραγματεύσεις για την οριζόντια οδηγία για την απαγόρευση των διακρίσεων¹, η οποία αποτελεί προαπαιτούμενο για την επίτευξη της ισότητας στην ΕΕ·

¹ Πρόταση της Επιτροπής για την έκδοση οδηγίας του Συμβουλίου για την εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης των προσώπων ανεξαρτήτως θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού.

27. τονίζει την ανάγκη να αναγνωριστεί η πολιτιστική και γλωσσική κληρονομιά των Ρομά και ενθαρρύνει την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να διαφυλάξουν και να προωθήσουν τον πολιτισμό των Ρομά και την ευαισθητοποίηση του κοινού μέσω προγραμμάτων και των μέσων ενημέρωσης στα αντίστοιχα επίπεδά τους, συμβάλλοντας έτσι στην πολυμορφία της κοινότητας της ΕΕ·
28. παροτρύνει την Επιτροπή να κλιμακώσει τις προσπάθειές της για τη σταδιακή εξάλειψη των περιθωριοποιημένων καταυλισμών Ρομά σε ολόκληρη την ΕΕ, δρομολογώντας ένα σχέδιο δράσης της ΕΕ για την εξάλειψη των καταυλισμών Ρομά έως το 2030, με στόχο να ενισχυθεί η χρήση των υφιστάμενων πολιτικών και χρηματοδοτικών μέσων· υπογραμμίζει ότι το εν λόγω σχέδιο δράσης της ΕΕ θα πρέπει να παρέχει κατευθυντήριες γραμμές, να καθορίζει προτεραιότητες και συγκεκριμένους στόχους, και να προβλέπει μια συνιστώσα διακρατικής συνεργασίας και ανταλλαγής θετικών πρακτικών μεταξύ των κρατών μελών·
29. υπογραμμίζει ότι τα ζητήματα των Ρομά που ζουν σε καταυλισμούς είναι διατομεακά και απαιτούν την προσοχή και τη συντονισμένη συμμετοχή διαφόρων Επιτροπών και Γενικών Διευθύνσεων σε επίπεδο ΕΕ· ζητεί, ως εκ τούτου, τη δημιουργία θέσης συντονιστή της Επιτροπής για την ένταξη και την ισότητα των Ρομά, ο οποίος θα παρακολουθεί με ολοκληρωμένο τρόπο την πρόοδο που συντελείται χρησιμοποιώντας όλα τα σχετικά μέσα πολιτικής και θα αποτελεί τον άμεσο σύνδεσμο με τους Ρομά, προκειμένου να μεταφέρει την πραγματικότητα της κατάστασής τους και τις ανησυχίες τους στην Ειδική Ομάδα της Επιτροπής για την Ισότητα, καθώς και, μεταξύ άλλων, στα εθνικά σημεία επαφής για τους Ρομά, στον Οργανισμό Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, στο δίκτυο EURoma, στην ευρωπαϊκή πλατφόρμα για τους Ρομά και στην ομάδα υψηλού επιπέδου για την καταπολέμηση των διακρίσεων, την ισότητα και τη διαφορετικότητα, ώστε να δημιουργηθούν συνέργειες και να επιτευχθεί η ισότητα, η ένταξη και η συμμετοχή των Ρομά στην ΕΕ·
30. ζητεί επίσης τη δημιουργία θέσης συντονιστή του Κοινοβουλίου για την ένταξη των Ρομά, η οποία θα πληρωθεί από έναν εκ των Αντιπροέδρων του Κοινοβουλίου, ο οποίος θα έχει ως καθήκον να διασφαλίσει ότι τα ζητήματα των Ρομά ενσωματώνονται σε όλες τις σχετικές πολιτικές και νομοθετικές εργασίες του Κοινοβουλίου· ζητεί, ταυτόχρονα, τη δημιουργία ενός δικτύου για την ενσωμάτωση των Ρομά που θα προεδρεύεται και θα συντονίζεται από την Επιτροπή Πολιτικών Ελευθεριών, Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων και θα απαρτίζεται από έναν εκπρόσωπο από κάθε επιτροπή του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, προκειμένου να συμπληρώνεται και να ενισχύεται το έργο του συντονιστή, έτσι ώστε να δημιουργηθούν συνέργειες για να διασφαλιστεί ότι τα διασυνδεδεμένα και περίπλοκα ζητήματα που ταλανίζουν την κοινότητα Ρομά αντιμετωπίζονται με μια ολοκληρωμένη, οριζόντια προσέγγιση· πιστεύει ότι τόσο ο συντονιστής του Κοινοβουλίου όσο και το δίκτυο ενσωμάτωσης των Ρομά θα πρέπει να συνεργάζονται στενά με τη διακομματική του ομάδα για την καταπολέμηση του ρατσισμού και την πολυμορφία·
31. επισημαίνει τις πρόσθετες προκλήσεις και την ανάγκη για ενισχυμένη συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών όσον αφορά την ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων εντός της ΕΕ, καθώς και την κατάσταση των Ρομά που προσπαθούν να ξεφύγουν από τον πόλεμο στην Ουκρανία· καλεί τα κράτη μέλη να λάβουν αποτελεσματικά μέτρα κατά του διαχωρισμού των ενδοενωσιακών μεταναστών Ρομά και των προσφύγων Ρομά από την Ουκρανία και να τους προστατεύσουν από παράνομες απελάσεις και διακρίσεις όσον αφορά την πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες, ιδίως στους τομείς της στέγασης, της εκπαίδευσης και της απασχόλησης· καλεί τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν ότι οι

πρόσφυγες, συμπεριλαμβανομένων των Ρομά, δεν υπόκεινται στην κατάρτιση προφίλ, δεν υφίστανται διακρίσεις κατά την υποβολή αίτησης προσωρινής προστασίας στο πλαίσιο της οδηγίας σχετικά με την προσωρινή προστασία και δεν αναγκάζονται να υποβάλουν αίτηση ασύλου, και τα καλεί επίσης να επιδιώξουν τη συνεργασία των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών για να διασφαλιστεί ότι η βοήθεια σε είδος και η δωρεάν μεταφορά και στέγαση προσφέρονται ισότιμα σε όλους όσοι προσπαθούν να διαφύγουν από την Ουκρανία· καλεί τα κράτη μέλη να εντείνουν τις προσπάθειές τους για να διασφαλίσουν την ορθή επιβολή της καταχώρισης των πιστοποιητικών γέννησης για τα παιδιά Ρομά, ώστε να τεθεί τέλος στην ανιθαγένεια των παιδιών Ρομά μεταξύ των κοινοτήτων Ρομά σε ολόκληρη την ΕΕ·

32. λαμβάνει υπό σημείωση το στρατηγικό σχέδιο δράσης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την ένταξη των Ρομά και των Travellers (2020-2025)· καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να ενώσουν περαιτέρω τις προσπάθειές τους με αυτές του Συμβουλίου της Ευρώπης για την προώθηση των ίσων ευκαιριών, της πολυμορφίας και της κοινωνικής ένταξης, καθώς και για την καταπολέμηση των διακρίσεων και του αντιαθιγγανισμού·
33. επισημαίνει ότι προγράμματα και μέσα όπως το Erasmus+ και οι Εγγυήσεις για τη Νεολαία παρέχουν ευκαιρίες σε νέους από μειονεκτούντα περιβάλλοντα, Ρομά και τις οργανώσεις τους·

ο

ο ο

34. αναθέτει στην Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στο Συμβούλιο και στην Επιτροπή.